

ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi codziennie.

Adres: Redakcji i Administracji
NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1.
Telefony Nr. 75, 100
CZYNNIA CODZIENNIE z wyjątkiem świąt
od godz. 11 rano do godz. 2 w nocy.

CENA PRENUMERATY miesięcznie . 2.40

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 40 gr., w tekście przed kolumną 50 gr., za tekstem 20 gr., za kilometr jednoszpaltowy, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz. Fantazyjne i tabele o. 50% drożej.

Demagogia i partyjnictwo doprowadziły Kraj do ruiny Rząd Marszałka powstrzymał go nad brzegiem przepaści

Do urny!

Okres trzymiesięcznych przygotowań do aktu wyborczego minął. Dziś pozostało jedynie spełnić obowiązek wobec Państwa przez oddanie głosu. Nikomu nie wolno cofać się przed spełnieniem tego obowiązku. — System rządów parlamentarnych nakłada bowiem na społeczeństwo obowiązek współdziałania w administracji państwa i odpowiedzialności za rząd.

Ta odpowiedzialność jest nie tylko formalna. Od tego bowiem jaki będzie Sejm zależy będzie czy tok spraw państwowych będzie się rozwijał z pożytkiem dla społeczeństwa, czy też przynosić mu będzie szkody. Jak z doświadczenia lat ubiegłych mieliśmy możliwość stwierdzić, najpiękniejsze nieraz hasła przedkładają się w demagogię i zamiast pożytku przynoszą szkodę. Zależy więc od tego, kto te hasła reprezentuje — i kto je w czyn będzie wcielał. Dziś więc społeczeństwo idące do urny głosem swoim wyznaczać będzie drogi rozwoju państwa, stwarzając podstawy na jakich przez pięć lat następnych — ma być oparty system rządów.

To też rozważa i spokój jest najbardziej wskazane. Podstawy, na których opieramy nasz dzisiejszy wybór są jasne i wyraźne. Nie wolno nam wtrącać państwa w wir walk partyjnych, jakich świadkami byliśmy w poprzednim okresie, nie wolno nam nieopatrnie ryzykować bytu państwa, którego niepodległość zbyt droga ofiarą krwi została okupiona.

Groźące Państwu niebezpieczeństwo krachu gospodarczego usunął Rząd Marszałka Piłsudskiego, tworząc zarazem podwaliny dla dalszego rozwoju. To też pierwszą zasadą, która będzie decydować o dzisiejszym wyborze, musi być myśl zapewnienia Państwu ciągłości tej pracy i utrwalenie sukcesów Rządu na tem polu.

Nie popełnimy przesady twierdząc, że rozwój życia gospodarczego w państwie wpływa w wysokim bardzo stopniu na

jego stosunki międzynarodowe. Z bankrutem nikt liczyć się nie może. To też widzieliśmy wszystkie niepowodzenia poprzednich rządów zmierzające do uzyskania pożyczki zagranicznej. Dopiero rząd Marszałka Piłsudskiego zdołał tę niechęć zagranicy i jej brak zaufania przełamać i uzyskać pożyczkę zagraniczną.

Za nią poszedł cały szereg sukcesów w polityce międzynarodowej, że wymienimy tylko sprawę litewską, bliską realizację traktatu handlowego polsko-niemieckiego. Cały szereg pism zagranicznych wyraża się o Polsce dziś przychylnie, a nawet nacjonalistyczna prasa niemiecka, której ton w stosunku do Polski był niesłychanie lekceważący, obecnie zmieniła przekonania, i przestała Polskę nazywać „Saisonstaat”.

Wiadczą to najdobitniej, jak błogosławione skutki dla Państwa przyniosły rządy Marszałka Piłsudskiego. Nie też dziwnego że Polska jak długa i szeroka rozbrzmiewa hasłem „Niech żyje Marszałek Piłsudski”.

To też idąc dziś do wyborów — wybrać możemy tylko tę listę, która oświadcza się za porarciem i współpracą z Rządem Marszałka Piłsudskiego. Tą listą jest lista Nr. 1. Niechaj więc sumienie społeczne otrząśnie się z marazmu i zawiści walk partyjnych, i głosem swoim doruci cegiełkę do budowy gmachu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Marszałek Piłsudski osobiście kieruje sprawami zagranicznymi.
WARSZAWA, P. A. T. 3/III. Wobec wyjazdu ministra spraw zagranicznych p. Augusta Zaleskiego do Genewy — na sesję Rady Ligi Narodów, na czas

Minister Zaleski w Wiedniu
WIEDEN, (PAT.) 3-III. Minister Spraw Zagranicznych Zaleski przybył do Wiednia dziś o godz. 11 min. 25 wraz z członkami delegacji polskiej na sesję Rady Ligi Narodów.

Dyplomaci w drodze do Genewy
LONDYN, (PAT.) 3-III. Minister Spraw Zagranicznych Wielkiej Brytanji Chamberlin odjechał

Podwyżka płac urzędniczych
WARSZAWA, (tel. wł.). Departament Budżetowy Ministerstwa Skarbu opracowuje projekt podwyżki płac urzędniczych za okres od 1 kwietnia do 1 lipca. Zde-

cydowano, że w okresie tym pobory urzędnicze zachowują 15 proc. dodatku. Rozważana jest również sprawa podwyższenia tego dodatku o 10 proc.

W czasie pobytu w Wiedniu minister Zaleski zwiędził wystawę sztuki polskiej, wyrażając się z uznaniem o pracy T-wa Artystycznego „Secesja”. Po spożyciu śniadania u p. Sł. dr. Badera, minister Zaleski udał się w dalszą drogę do Genewy.

W czasie pobytu w Wiedniu minister Zaleski zwiędził wystawę sztuki polskiej, wyrażając się z uznaniem o pracy T-wa Artystycznego „Secesja”. Po spożyciu śniadania u p. Sł. dr. Badera, minister Zaleski udał się w dalszą drogę do Genewy.

W czasie pobytu w Wiedniu minister Zaleski zwiędził wystawę sztuki polskiej, wyrażając się z uznaniem o pracy T-wa Artystycznego „Secesja”. Po spożyciu śniadania u p. Sł. dr. Badera, minister Zaleski udał się w dalszą drogę do Genewy.

W czasie pobytu w Wiedniu minister Zaleski zwiędził wystawę sztuki polskiej, wyrażając się z uznaniem o pracy T-wa Artystycznego „Secesja”. Po spożyciu śniadania u p. Sł. dr. Badera, minister Zaleski udał się w dalszą drogę do Genewy.

W czasie pobytu w Wiedniu minister Zaleski zwiędził wystawę sztuki polskiej, wyrażając się z uznaniem o pracy T-wa Artystycznego „Secesja”. Po spożyciu śniadania u p. Sł. dr. Badera, minister Zaleski udał się w dalszą drogę do Genewy.

W czasie pobytu w Wiedniu minister Zaleski zwiędził wystawę sztuki polskiej, wyrażając się z uznaniem o pracy T-wa Artystycznego „Secesja”. Po spożyciu śniadania u p. Sł. dr. Badera, minister Zaleski udał się w dalszą drogę do Genewy.

W czasie pobytu w Wiedniu minister Zaleski zwiędził wystawę sztuki polskiej, wyrażając się z uznaniem o pracy T-wa Artystycznego „Secesja”. Po spożyciu śniadania u p. Sł. dr. Badera, minister Zaleski udał się w dalszą drogę do Genewy.

Pogrzeb marszałka Diaza Entuzjastyczne powitanie Francuzów we Włoszech

RZYM, (PAT.) 3-III. Przybył tu marszałek Diaza niesiono niezliczoną ilość wieńców, między strzelców alpejskich, jako delegacja armii francuskiej. Delegacja tej Włochy zgotowali entuzjastyczne przyjęcie. Przed orszakiem pogrzebowym

Zbliżenie francusko-włoskie
PARYŻ, PAT. 3 marca. Echo walcia układu gospodarczego, de Paris donosi, że toczą się w Rokowania mają przebieg po Paryżu rokowania między Francją a Włochami w sprawie za-

Niespodzianka dla dr. Hermesa.
BERLIN (Tel. własny) 2. III. dla Zaglebia Saary, w zatargach, Dr. Hermesa prezesa delegacji niemieckiej do rokowań handlowych z Polską, oczekuje po powrocie do Berlina niespodzianka. Rząd pruski zamianował dr. Hermesa urzędowym rozjemcą

Osobliwości wyborcze
WARSZAWA (tel. własny) 3-III. Do walki wyborczej w całym kraju staje 717 list kandydatów — 19, Tarnopol i Stanisławów — 16, Złoczów — 20, okręg ten posiada najbardziej osobliwą listę pod oryginalną nazwą: „Polsko-Ukraińsko-Zydowski trójfaszizm Halicza”.

Przeciętnie we wszystkich okręgach staje do walki wyborczej około 12 list.

W Warszawie jest list 16, w Łodzi 14, w Poznaniu 10, w Krakowie 11, w Lwowie 11, w Wilnie 12, w Nowogródku 14 (jedna tylko do Senatu).

W dzielnicach zachodnich ilość list jest najmniejsza i tak: w Grudziądzu staje 6 list, w Hucie Królewskiej 7, w Katowicach 9, w Poznańskim 8, najwięcej list w dzielnicy zachodniej jest w okręgu Bydgoskim, a mianowicie — 14. W okręgach wschodnich najmniej list zgłoszono w okręgu Święciańskim (województwo wileńskie) — 7.

Największe rozproszenie list widzimy w okręgach południowo-wschodnich, a więc: Przekajmy — 19, Tarnopol i Stanisławów — 16, Złoczów — 20, okręg ten posiada najbardziej osobliwą listę pod oryginalną nazwą: „Polsko-Ukraińsko-Zydowski trójfaszizm Halicza”.

Wszeregu południowo-zachodnich okręgów; Wadowice, Nowy Sącz, Tarnów, Przemysł i Rzeszów stają do urny trzy listy sanacyjne.

W kilku okręgach wschodnich zgłoszono listy indywidualne: w Święcianach listy „Bezpartyjnego komitetu polsko-litewskiego”, w okręgu tarnopolskim listę ukraińską „Chłop za plugiem”. Ponadto listę, Zasiadziałej ludności okr. Bydgoskiego”, listę „Mieszkańców wsi Stara Dąbrowa” w okręgu białostockim, oraz listę w Warszawie z kapralem Cieplakiem i tenorem Gruszczyńskim na czele.

Szanownych Czytelników, którzy dotychczas nie uiszcili prenumeraty prosimy o wpłacenie należności do dnia 10 marca nieodwołalnie, gdyż wszystkim, którzy do tego terminu nie opłacą prenumeraty wstrzymamy wysyłkę pisma.

ADMINISTRACJA.

Nie zapominajmy, że wróg wewnętrzny i zewnętrzny czyha na naszą słabość. Głosy nasze skupić musimy około listy Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem

Państwowy Bank Rolny W jakich warunkach uczy się dziatwa w szkołach powszechnych

(Wyniki ankiety sanitarnej w naszym szkolnictwie)

Państwowy Bank Rolny jest bezpośrednim narzędziem wykonawczym Rządu w zakresie finansowania reformy rolnej, oraz w zakresie popierania, drogą udzielanych kredytów, rozwoju rolnictwa, przemysłu rolnego i gospodarczej odbudowy wsi.

W zakresie działalności Banku wchodzi więc akcja parcelacyjna, finansowanie melioracji, udzielanie kredytu długoterminowego (w listach zastawnych) na kupno gruntu i inwestycje rolne, oraz zorganizowanie kredytu rolniczego krótko i średnio terminowego dla drobnych i średnich gospodarstw rolnych, bądź drogą rozprowadzania przez odpowiednie instytucje (jak spółdzielnie i kasy samorządowe) kredytów obrotowych dla drobnego rolnictwa, bądź drogą współdziałania w tworzeniu się samorządowych instytucji kredytowych.

Państwowy Bank Rolny jest poza tym administratorem funduszy rządowych, przeznaczonych na pomoc rolnictwu (odbudowa gospodarstw zniszczonych przez wojnę, popieranie hodowli, kredyty na melioracje i t. d.), lub wyznaczonych na specjalne akcje ogólnopolskie, związane z rolnictwem (tworzenie rezerw zbożowych).

Jak widać z powyższego, Państwowy Bank Rolny przez swoją działalność wiąże się ze wszystkimi poczynaniami rządowymi w zakresie rolnictwa i śmiało powiedzieć można, że losy tej instytucji, jej rozwój czy względny zastój w działalności, służą mogą za barometr tego, co się we wspomnianym zakresie dzieje.

Ostatnie półtora roku istnienia Banku od lipca 1926 do stycznia 1928 r. to okres rekordowego jego rozwoju, świadczącego najlepiej o stosunku Rządu do spraw drobnego rolnictwa.

We wspomnianym czasie, dzięki ogólnej stabilizacji warunków gospodarczych i ustabilizowaniu waluty, stało się możliwym zorganizowanie kredytu długoterminowego dla drobnego rolnictwa. Suma około pół miliona złotych listów zastawnych, które zostały wypuszczone do czerwca 1926 r. nie wchodzi wprost w rachubę. Dopiero w połowie 1927 r. i w ciągu całego 1927 r. kredyt ten rozwija się w poważnych rozmiarach, osiagając na 1.1.1928 r. sumę 41 1/2 miliona złotych wypłaconych i 86.3 milij. przyznanych. Kredyty te w 2/3 idą na kupno gruntu, a więc na bezpośrednie finansowanie reformy rolnej, a w 1/3 na inwestycje rolne, od których zależy podniesienie dochodowości rolnictwa.

W zakresie kredytu krótkoterminowego którego na 1-go lipca 1926 r. było rozprowadzonych 42 1/2 miliona złotych, wprost cyfrowy był jeszcze poważniejszy i ostatnio na 1.1.1928 r. ogólna suma tych kredytów wynosiła 124 1/2 miliona złotych. Rezultaty w tym zakresie mogą być należycie ocenione jedynie na tle ogólnego ogolnienia kraju ze środków obrotowych.

Co do rozdziału pożyczek między grupy kredytobiorców, to w dziedzinie kredytu krótkoterminowego było dążnością Banku

rozszerzanie kredytów dla spółdzielni i instytucji komunalnych, a zmniejszanie kredytów indywidualnych i kredytów dla przedsiębiorstw rolniczo-handlowych i rolniczo-przemysłowych. Inne kategorie kredytobiorców odgrywały stosunkowo małą rolę.

Ten sposób rozprowadzenia pożyczek, poza samym efektem udzielania kredytów obrotowych, przyczyniła się do przywrócenia spółdzielczości i instytucjom kredytowym samorządowym ich przedwojennego stanowiska w kraju.

Rozwój pożyczek z funduszy rządowych administracyjnych przez Bank, idzie równoległe do stanu dotychczasowych, na ten cel i wykazuje wzrost z 36 milionów zł. w dniu 1-go lipca 1926 r. na 88 1/2 miliona złotych w dniu 1.1.1927 r. Sumy te rozprowadzone są między 131.000 drobnych pożyczkobiorców na odbudowę, osadnictwo, melioracje, hodowlę i t. d. i stanowią bezpośredni wyraz troski Rządu o złagodzenie szkód wyrządzonych drobnym rolnikom przez wojnę, oraz poparcie odbudowy gospodarczej wsi.

Celem możliwego zbliżenia agend Państwowego Banku Rolnego do ludności poszczególnych terenów, władze Banku kładą specjalny nacisk na rozwój sieci oddziałów prowincjonalnych.

Do trzech Oddziałów w Poznaniu, Lwowie i Wilnie, które istniały już dawniej, przybyły w ciągu 1927 r. Oddziały w Grudziądzu, Łucku, Katowicach i Krakowie, oraz w 1928 r. Agencja w Gdyni i Oddział w Pińsku, którego biura będą czynne od 1 marca r. b. Postanowione już jest otwarcie Oddziałów w Lublinie od I.VI. i w Kielcach od I.VII. 1928 r.

Zaznaczony wyżej rozwój operacji Państwowego Banku Rolnego w przeważającej większości był umożliwiony przez dostarczenie odpowiednich środków bezpośrednio przez Rząd obecny.

Od lipca 1926 r. Skarbu Państwa wpłacił do Banku na poczet powiększenia jego kapitału zakładowego 62 miliony złotych, doprowadzając kapitał zakładowy P. B. R. do pełnej obecnie obowiązującej jego wysokości — 75 milionów złotych. Lokaty Skarbowe wzrosły w tym samym czasie z 25 1/2 milj. złotych na 63 1/2 miliona. Fundusze rządowe, administrowane przez Bank, zostały powiększone z 45 milionów złotych na 116 1/2 miliona. Również we wkładach terminowych i czekowych, które osiągnęły obecnie sumę 35 milionów złotych, udział Państwa i instytucji państwowych jest przeważający.

W chwili obecnej z funduszu gospodarczego, pochodzącego z zagranicznej pożyczki stabilizacyjnej, Państwo przernacza duże sumy na zakup listów zastawnych i przygotowywanych obligacji melioracyjnych, które w znacznej mierze przyczyniły się do rozwoju działalności Państwowego Banku Rolnego jest barometrem, na którym można odczytać bezpośrednio troskę Rządu o rozwój rolnictwa w Państwie.

Głosuj na listę № 1

Niemą już dzisiaj ludzi, którzy — by nie doceniali konieczności nauczania powszechnego. Walka z ciemnotą prowadzi się, zdawałoby się, energicznie na całej linii zupełnie zgodnie jak przez Rząd, tak też Samorząd i organizacje społeczne. Olbrzymie wydatki, wynikające z powszechnego nauczania, podzieliły między sobą Rząd i Samorząd. Rząd przygotowuje kadry nauczycielskie i wypłaca im należne pensje; Samorząd zaspakaja potrzeby gospodarcze szkolnictwa, a w pierwszym rzędzie udziela lokale na szkoły. O ile Rząd wywiązuje się ze swego trudnego zadania zupełnie zadawalająco o tyle Samorząd znacznie się zaniedbuje. Wychodząc z założenia, że dziatwa nasza winna otrzymać w szkole nie tylko wykształcenie, lecz i odpowiednie wychowanie, że czas przebyty w szkole będzie dla nich szkołą życia, pragnęliśmy, aby

gmachy szkolne dały dla niej pewnego rodzaju świątynie, w której między innymi, zdobędą podstawowe zasady higieny. Liczymy na to, że w szkole powszechnej, oprócz umiejętności czytania, pisania, rachowania, historii i geografii, — dzieci zdobędą wiadomości o konieczności utrzymania w czystości własnego ciała i izby mieszkalnej, o złych skutkach brudu i niechlujstwa, o groźnych chorobach społecznych i zakaźnych, wynikających z niedoceniaenia elementarnych zasad sanitarnych. Z tej racji radzilibyśmy widzieć gmachy szkolne tak wzorowo urządzone, aby kilkuletni w nich pobyt służył dzieciom na całe ich przyszłe życie przykładem i wzorem należyte urządzonego mieszkania i należytego utrzymania w czystości jak własnego ciała, tak też mieszkania. — Gdy jednak zwrócimy się do rzeczywistości, dojdź musimy do

niezwykle smutnego wniosku, że dobrze urządzonego izb szkolnych prawie zupełnie na naszym terenie nie posiadamy. Natomiast przeprowadzona ankieta w 927 szkołach województwa nowogródzkiego wykazała wprost horrendalne defekty. Rozpatrzmy strony ujemne. W izbie szkolnej na jedno dziecko winno przypadać 5 m³ powietrza; u nas w 240 szkołach powietrza wypada od 1—2 m³, w 342 — od 2—3 m³, w 220 — od 3—4, a tylko w 125 — wyżej 4 m³. A więc panuje straszna ciasnota, wywierająca szkodliwy wpływ na organy oddechowe dzieci, jak również na ich krwioobieg.

Jak są przewietrzane izby szkolne? Wentylatorów niema nigdzie. Okna w porze zimowej są szczelnie zamknięte. Wentylacja możliwa jest tylko dzięki łucfikom. Otóż zupełnie niema łucfików w 410 szkołach. Należy w istocie współzudzić dźwiatwie, zmuszonej oddychać powietrzem zepsutem.

Czy w porze zimowej klasa jest dostatecznie ogrzewana? Ankieta wykazuje, że pomimo ogrzewania w 82 szkołach ciepłotę można doprowadzić tylko do 3^oR., a w 386 — do 10°. Nic dziwnego, ponieważ w 225 izbach niema zupełnie dubeltów, a 232 piece są zepsute. Przy takiej temperaturze dziecko musi marznąć, nie jest w stanie skupić uwagi, niema chęci się uczyć.

Pod wielkim sekretem wspominałem, że w 24 szkołach niema zupełnie podłogi. W 24 szkołach brak podwórza, dzieci nie mają możności w przerwach odetchnąć świeżym powietrzem i rozprostować swe członki. — Ale słuchajcie, przy 358 szkołach niema ustępów!

W jaki sposób dzieci załatwiają swe naturalne potrzeby, pozostaje zagadką trudną do rozwiązania. W 420 szkołach niema spluwaczek, aczkolwiek istnieje surowy przepis: „nie pluj na podłogę”. W 602 nie ustawiono kosza do śmieci, papierów i odpadków. — Ciekawe pytanie, w jakiej czystości utrzymują się podłogi? Należy się obawiać, że we wsi, pozbawionej bruków i chodników, w porze wiosennej i jesiennej dzieci muszą przejść w obuwiu silnym zabłoconem. Część tego błota napewno zostawia w izbie szkolnej. Często mycie podłóg z tej racji jest koniecznością. Odpowiedź ankiety bez komentarzy: w 57 szkołach podłoga podlega myciu wyraźnie raz na rok, w 50 — 2 razy, 182 — raz na miesiąc, w 265 — raz na 14 dni, a zaledwie w 256 — raz na 7 dni!

Naga prawda bije w oczy. Rzeczywistość przechodzi najsmielsze przypuszczenia. Smutne, ciężkie refleksje nasuwają się o bywatelowi. A więc tak wyglądają świątynie wiedzy, przybytki nauki, niezbędnych zasad higieny? Czy z przytoczonych wzorów dziecko ma czerpać naukę czystości na całe swoje długie życie? Samorządzie, gdzie jesteś!

SPEŁNIJ DZIŚ SWÓJ OBOWIĄZEK

Co słyszał nowego?

4 Niedziela
Dzisiaj: Kazimierza
Jutro: Adriana

Wschód słońca: 6.03
Zachód: 4.59
Długość dnia: 10 godz. 48 min.

W dniu głosowania do Sejmu i Senatu urzędy pocztowe czynne będą przez całą dobę

Jak się dowiadujemy na mocy decyzji Ministerstwa Poczt i Telegrafów w dn. wyborów do ciał ustawodawczych (4 i 11 marca b.r.) wszystkie urzędy pocztowe w całej Rzeczypospolitej będą czynne przez całą dobę.

Ważność starych kart łowieckich
Ministerstwo Rolnictwa wstrzymało wydawanie kart łowieckich na rok bież. przedłużając ważność starych kart łowieckich do dnia 31 marca 1928 r.

Wybitny dziennikarz amerykański w Wilnie
W dniu 2 marca przybył do Wilna w towarzystwie radcy M.S.Z. P. Grabowskiego wybitny dziennikarz amerykański i właściciel wielkiej agencji prasowej „St. Louis Press Concern” p. Frank Simonds. W ciągu dnia p. Simonds w towarzystwie Radcy Wojewódzkiego p. Rade'go zwiedził miasto, a o godz. 12 złożył wizytę p. Wojewodzie Raczkiewiczowi.

Kwestarze z prowincji nie uzyskują pozwolenia na kwestę uliczną w Warszawie
Komisarjat Rządu na m. st. Warszawę komunikuje, że z uwagi na wielką ilość instytucji społecznych miejscowych oraz ze względu na wprowadzenie na terenie m. Warszawy ograniczenia dotyczącego kwest — kwestarze przybywający z prowincji do Warszawy nie będą mogli liczyć na uzyskanie w Komisarjacie Rządu zezwolenia na kwestę na terenie m. st. Warszawy.

Przesunięcie terminu składania zeznań o dochodzie dla wymiaru podatku dochodowego za rok 1928
Termin do składania przez osoby fizyczne i spadki wakujuce zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1928 został przez Ministerstwo Skarbu przesunięty z dnia 1 marca na dzień 1 maja r. b. Urzędowe ogłoszenie nastąpi wkrótce.

Głosuj dziś na listę Nr. 1

Czytajcie! Prenumerujcie! Jednajcie Czytelników dla Życia Nowogródzkiego

Rozdanie nagród Ministerstwa Rolnictwa w Słonimie

W dniu 1 b. m. odbyło się w starostwie w Słonimie w sali wydziału rolnego sejmiku wręczenie nagród p. ministra rolnictwa za ekspozycje obwodowej wystawy rolnictwa urządzonej w Słonimie w dniu 3 października 1926 r.

Nagrody otrzymali pp. Alina Strawińska, Mirowszczyzna złożyła medal, Klasztor SS. Niepokalank w Słonimie, medal bronzowy, Koło Rolnicze, Sielawice, medal bronzowy. Wydział powiatowy w Słonimie, medal bronzowy, Józef Bronski maj. Isajewicz wielki medal srebrny. Listy pochwalne otrzymali: Władysław Pawłowski Albertyn Schronisko w Jeziornie, Wład. Jelski, Edm. Mikulski Starozyrowice, Maciej Bagraszewski Słonim, Wacław Protazewicz maj. Borki, Józef Godlewski August. Lentowski Prusowszczyrowy, Koło Rolnicze, Sielawice, Elż. Czapska Lemkowiec.

Powstanie Koła Młodzieży Wiejskiej w Porzeczcu, pow. słonimskiego

Dnia 26 lutego r. b. w budynku szkoły powszechnej w Porzeczcu, gm. Kostrowickiej, pow. Słonimskiego, odbyło się zebranie organizacyjne Związku Młodzieży Wiejskiej na którym było obecnych około 100 osób. Wyświetlano obrazy p. t. „Polijanci” i „Dożynki”. Następnie przewodniczący Chondryński Józef nawoływał do zorganizowania Koła Młodzieży. Wybrano Zarząd, w skład którego weszli: jako prezes Halonko Piotr, sekretarz — Talerzyk Jan, skarbnik — Bartosz Filip i bibliotekarz — Żywółko Mitrofan.

Odczyt o hodowli inwentarza żywego w Słonimie

Dnia 28 lutego wygłosił p. nawozu i maszyn rolniczych. Stefan Wasilewski, ilustrator Okręgowego Towarzystwa rolniczego w Słonimie odczyt o hodowli żywego inwentarza, nasionach i użyteczności sztucznego

Sowiety chcą się opiekować „Hromadą”

W Mińsku ukonstytuował się „Komitet Obrony Hromady”, foruskich działaczy komunistycznych. Komitet wydał odezwę do robotników, włościan i uczonych całego świata, w której protestuje przeciwko procesowi „Hromady” odbywającemu się obecnie w Wilnie.

Zebrań Związku Właścicieli nieruchomości w Słonimie

Dnia 29 lutego r. b. w lokalu Bethamu przy ulicy Studenckiej Nr 24 w Słonimie, odbyło się zebranie członków Związku Właścicieli Nieruchomości, na które przybyło około 40 osób.

Obrodam przewodniczył Naum Łoziński, który skrytykował ostatnie uchwały Rady Miejskiej za nałożenie większych podatków na właścicieli nieruchomości; następnie przemawiali: Rabinowicz Chaim i Epsztejn poruszając sprawy organizacyjne Związku i sprawy wyborów do Sejmu. Zebranie trwało 2i pół godziny.

Dole i niedole.

Pożar. W nocy z 25 na 26 lutego r. b. w osadzie Flanty, gm. Ostrowskiej, pow. Baranowickiego, na szkole Makowskiego Leona wskutek wadliwej konstrukcji komina, powstał pożar, skutkiem którego spłonął „wizoryczny” barak mieszkalny, wartości 500 zł. Zwyródnienie. Dnia 2 b. m. o godz. 21-ej mieszkańiec wsi Niechymowo, pow. Nowogródzkiego, Okunowicz Antoni, lat 20, zgwałcił 16 letnią Antoninę Kuryło. Dochodzenie ustallło, winę Okuniewiczza, wobec czego aresztowano go i wraz z dochodzeniem przekazano Sędziemu Sledczemu II rew. w Nowogródku.

DZISIAJ oddaj swój głos tylko na listę Nr. 1

RADJO PROGRAM

WARSZAWA fala 1.111.

Niedziela 4 marca

10.15—11.45. Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej.

12.00. Sygnał czasu, hejnał z Wjeży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz nadprogram.

12.10. Transmisja z Filharmonii. Poranek muzyczny, organizowany przez Wydz. Czwiaty i Kultury Magistratu m. st. Warszawy wspólnie z Dyrekcją Koncertów Symfonicznych. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Ozmińskiego, Stefania Millerowa (śpiew) i Zdzisław Roegner (skrzyp.)

Część I. 1) Brahms: Uwertura „Akademicka” — wykonana orkiestra. 2) Brahms: Koncert skrzypcowy: a) Allegro non troppo, b) Adagio, c) Allegro giocoso ma non troppo vivace — wykonana orkiestra p. Roegner.

Część II. 3) Ryszard Strauss: a) fantazja na tem. z op. „Salome”, b) Walc z op. „Kawaler Srebrnej Róży” — wykonana orkiestra, 4) Brahms: a) Am Sonntag, b) Der Gang zum Liebchen, 5) Ryszard Strauss: a) Sehnsucht, b) Cae-cille — odśpiewa Stefania Millerowa.

15.00—15.15. Komunikat meteor. oraz nadprogram.

15.15. Transmisja z Filharmonii. Recital fortepianowy Aleksandra Braciłowskiego.

17.20—17.40. Rozmaitości.

19.10—19.35. Odczyt. Książka i biblioteka z cyklu „Odczytów popularnych” p. t. „Wszystko dla wszystkich” — odczyt I-y p. t.: „Zaczątki piśmiennictwa” wygl. p. Stefan Demby.

19.35—20.00. Odczyt p. t. „Kultura polska w czasach Jagiellońskich” (dział „Historja Polska” — odczyt III-ci — wygl. prof. Oskar Halecki.

20.00—20.25. Odczyt p. t.: „W kolebce Boga Wojny” (dział „Podróże i przygody”) — wygl. p. Roman Zrebowicz.

20.30. Koncert wspólny stacji Warszawa i Katowice.

22.00—22.05. Sygnał czasu i komunikat lotniczo-meteorologiczny.

22.05—22.20. Komunikat PAT.

22.20—22.30. Komunikaty: polityczny, sportowy, oraz nadprogram.

22.30—23.00. Muzyka taneczna.

23.00. Biuletyn wyborczy PAT.

GIEŁDA

pieniężna i towarowa

Dewizy: N. Jork 8.90 (Zurich

171,62 $\frac{1}{2}$, Londyn 43.48.

Paryż 35,08

Tendencja niezmiennona

Ruble złote — 4,68.

Dotary w prywatnym obrocie 8,88 $\frac{1}{2}$.

Papiery procentowe

5 $\frac{1}{2}$ % pożyczka prem. 66—64,25.

10% „ kolejowa 102 $\frac{1}{2}$.

5 $\frac{1}{2}$ % „ konwersyjna 61.

5 $\frac{1}{2}$ % „ kolejowa 61.

8% Bank Gosp. Kraj. 94.

8% „ Rolny 94.

4 $\frac{1}{2}$ % ziemskie 56—56,25

8% miejskie 78,30—78,15

Złoty polski na giełdach zagranicznych w dn. 2. b.m. osiągnął za 100 złotych

Gdańsk 57,43—57,58. Berlin

46,90—47,10. N. Jork 11,35. Zur-

rich 58,25. Londyn 43,39.

Praga 378,25.

BACZNOŚCI

BACZNOŚCI

ROVAX

To oszczędność na czasie i pieniądzu.

Za pomocą ROVAX może każdy sam sobie w domu bez niczyjej pomocy wyprać chemicznie: przedmioty garderoby męskiej, damskiej i dziecięcej, tkaniny wełniane, filce, tkanole, dywany, okrycia na meblach, kapelusze filcowe, dery, kamusze, czapki i inne przedmioty i to

BEZ PRANIA

BEZ PRANIA

Jedynie za pomocą szczotki.

ROVAX nie szkodzi tkaninie, nie kurczy materiałów.

Odnawia starą odzież. Plamy przeczyszczone przy pomocy niewielkiej ilości Rovax znikają natychmiast.

Cena za puszkę zawierającą 12 sat. Rovax zł. 1,80.

Spróbujcie a przekonacie się

Gdzie niema jeszcze miejsca sprzedaży, uprasza się o przesłanie przekazanym (P. K. O. Nr. 87 989) kwoty zł. 3,50 do reprezentacji generalnej na „KRESY WSCHODNIE” obejmując województwa: Wileńskie, Białostockie, Nowogródzkie, Poleskie i Wołyńskie pod adresem:

MUGAJ STANISŁAW

Nowogródek, ul. Mickiewicza Nr. 8

poczem zostaną wysłane franko 2 puszki ROVAX

Odsprzedawcy we wszystkich miastach w pomnianych województwach poszukiwani:

ROVAX nabywać można we wszystkich aptekach, składach aptecznych, oraz sklepach kolonialnych.

KUPON

na prawo korzystania z bezpłatnych porad prawnych „Życia Nowogródzkiego”.

Wyciąć i załączyć do listu.

Triery

do zbóż jarych i ozimych oryginalne MAROTA

Triery

cyfrowe i płaskie (Treszczotki) do siemienia lnianego oryg. Schultego

Wialnie

różnych systemów krajowe i zagraniczne

Młynki

i żmijki

Bukowniki

czyszczące oraz komplety sit ręcznych do koniczyń poleca

Zygmunt Nagrodzki

Wilno, ul. Zawalna 11-a.

Skład maszyn i narzędzi rolniczych.

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

wykonuje i dostarcza wszelkich materiałów do instalacji na dogodnych warunkach

INŻ. A. KLUBOK, Nowogródek, W. Rynek Nr. 25

Pierwszorzędnej wartości

nasiona

roślin pastewnych, łubinów, wszelkich ogrodowych oraz kwiatów, poleca

Zygmunt Nagrodzki

Wilno, Zawalną Nr. 11-a

Skład maszyn i narzędzi rolniczych. Proszę żądać cenników

NOWOOTWARTA JEDYNA POLSKA CUKIERNIA-KAWIARNIA

w Nowogródku, W. Rynek—róg Mickiewicza

POLECA CODZIENNIE ŚWIEŻE WYROBY CUKIERNICZE

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.